

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA ROMANIUK PRZECIWKO POLSCE

(Skarga nr 59285/12)

WYROK

STRASBURG

12 stycznia 2016 r.

Wyrok ten stanie się ostateczny zgodnie z warunkami określonymi w art. 44 § 2 Konwencji. Wyrok może podlegać korekcie wydawniczej.

W sprawie Romaniuk przeciwko Polsce

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), Izba w składzie:

András Sajó, *Przewodniczący*,

Vincent A. De Gaetano,

Boštjan M. Zupančič,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Krzysztof Wojtyczek,

Egidijus Kūris,

Iulia Antoanella Motoc, *sędziowie*,

oraz Françoise Elens-Passos, *kanclerz sekcji*,

Obradując na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 grudnia 2015 r.

Wydaje następujący wyrok, który został przyjętym w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Podstawą sprawy jest skarga (nr 59285/12) złożona przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, do Trybunału, zgodnie z art. 34 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości („Konwencja”) przez polskiego obywatela, p. Tomasza Romaniuka („skarżący”), dnia 3 września 2012 r.

2. Skarżącego, który otrzymał pomoc prawną, reprezentował p. P. Osik, prawnik praktykujący w Warszawie. Rząd Polski („Rząd”) reprezentował jego pełnomocnik, p. J. Chrzanowska, z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący zarzucił w szczególności naruszenie art. 3 Konwencji, w zakresie zakwalifikowania go jako osadzonego tzw. niebezpiecznego.

4. W dniu 7 lipca 2014 r., skargę złożoną zgodnie z art. 3 Konwencji przekazano Rządowi, natomiast w dalszej części skargę oddalono zgodnie z Regulą 54 § 3 Regulaminu Trybunału.

STAN FAKTYCZNY**I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY**

5. Skarżący urodził się w 1985 r., mieszka w Sokołowie Podlaskim.

A. Postępowanie karne przeciwko skarżącemu

6. Skarżącego zatrzymano i zastosowano wobec niego areszt dnia 8 kwietnia 2009 r. Postawiono mu zarzuty m.in. zabójstwa, usiłowania zabójstwa, oraz nielegalnego posiadania broni palnej.

7. Dnia 2 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce skazał skarżącego za pobicie i usiłowanie zabójstwa na 12 lat pozbawienia wolności.

8. Dnia 25 października 2012 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku utrzymał w mocy wyrok pierwszej instancji.

9. Dnia 8 listopada 2013 r., Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną złożoną przez skarżącego.

B. Nałożenie reżimu osadzonego tzw. niebezpiecznego

10. W dniu 10 kwietnia 2009 r. Komisja Penitencjarna w Zakładzie Karnym w Czerwonym Borze („komisja”) zakwalifikowała skarżącego jako osadzonego niebezpiecznego. Uznano, że konieczne jest umieszczenie go w celi dla niebezpiecznych osadzonych, gdyż skarżącemu postawiono zarzut zabójstwa z użyciem broni palnej. Komisja odniosła się do „usposobienia i głębokiej demoralizacji” skarżącego. Skarżący nie odwołał się od postanowienia.

11. Między 7 lipca 2009 r. a 7 stycznia 2010 r., komisja dokonywała weryfikacji decyzji co trzy miesiące. Ponawiając decyzję zakwalifikowania skarżącego jako osadzonego niebezpiecznego, komisja podawała te same motywy, tj.:

„Jego cechy charakteru, usposobienie, głęboka demoralizacja oraz fakt, że osadzonemu postawiono zarzut popełnienia przestępstwa z użyciem broni palnej stanowią poważne zagrożenie społeczności i bezpieczeństwa aresztu śledczego”.

12. Uzasadnienie przedstawione dnia 5 kwietnia, 30 czerwca i 30 września 2011 r. różniło się w tym sensie, że przedstawiało szczegółowy opis przestępstw, o których popełnienie oskarżono skarżącego, a które stanowiły podstawę przedłużenia reżimu. Komisja odniosła się do zarzutów zabójstwa i trzykrotnego usiłowania popełnienia zabójstwa z użyciem broni palnej.

13. Skarżący złożył odwołanie od postanowienia w dniu 30 września 2011 r.

14. Dnia 13 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołanie skarżącego, uznając, że postanowienie wydano zgodnie z prawem.

15. W dniu 29 grudnia 2011 r. komisja przedłużyła zastosowanie reżimu osadzonego niebezpiecznego w stosunku do skarżącego po raz jedenasty. Uzasadnienie było tożsame z uzasadnieniem z 2009 r.

16. W dniu 29 marca 2012 r. komisja zniosła reżim osadzonego niebezpiecznego w stosunku do skarżącego. Uznała na podstawie

zgromadzonej dokumentacji oraz oceny zachowania skarżącego, że nie stanowi on już zagrożenia dla społeczności czy dla bezpieczeństwa aresztu śledczego.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE I STOSOWANA PRAKTYKA

17. Właściwe prawo krajowe i stosowana praktyka, odnoszące się do nakładania reżimu osadzonego niebezpiecznego, określono w wyrokach Trybunału w sprawach *Piechowicz p. Polsce* (nr 20071/07 §§ 110-17, 17 kwietnia 2012) oraz *Horych p. Polsce* (nr 13621/08 §§ 49-56, 17 kwietnia 2012 r.).

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 3 KONWENCJI

18. Skarżący podnosił, że bezprawnie sklasyfikowano go jako osadzonego niebezpiecznego, a stosowane restrykcje stanowiły poniżające traktowanie, sprzeczne z art. 3 Konwencji, który brzmi następująco:

„Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.”

19. Rząd zakwestionował wskazane zarzuty.

A. Dopuszczalność

1. Stanowisko stron

20. Rząd stwierdził, że skarżący nie wykorzystał dostępnych środków odwoławczych, nie odwołał się od każdego postanowienia wydanego przez komisję penitencjarną. Nie odwołał się od pierwszego postanowienia wydanego 10 kwietnia 2009 r., nakładającego na niego reżim, ani od kolejnych postanowień. W rzeczywistości odwołał się tylko raz - od postanowienia z dnia 30 września 2011 r. - sąd oddalił jego odwołanie dnia 13 grudnia 2011 r. Rząd stwierdził, że skarżącego każdorazowo informowano o terminie do złożenia zażalenia, ale skarżący nie podejmował żadnych działań w tym kierunku. Rząd uznał, że skarga powinna zostać oddalona w związku z niewykorzystaniem krajowych środków odwoławczych.

21. Skarżący nie zgodził się ze stanowiskiem rządu. Stwierdził, że w świetle przepisów Konwencji, nie miał obowiązku odwoływania się od każdego postanowienia komisji. Wyczerpał krajowe środki odwoławcze odwołując się od postanowienia z dnia 30 września 2011 r. Ponadto,

zachowywał się odpowiednio, mając nadzieję, że władze zniosą reżim, o czym stanowi prawo. Skarżący uznał, że nie pozostawał bierny a jego skargę należy uznać za dopuszczalną. Stwierdził ponadto, że uniemożliwiono mu złożenie skutecznego odwołania od pierwszego postanowienia z dnia 10 kwietnia 2009 r., gdyż komisja nie poinformowała go o wydaniu postanowienia na czas.

2. Stanowisko Trybunału

22. Trybunał zauważa, że chociaż art. 35 § 1 Konwencji stanowi, że przed złożeniem skargi do Trybunału należy złożyć ją do właściwego organu krajowego, to zapis ten nie powinien mieć odniesienia do środków odwoławczych, które są niewystarczające lub nieskuteczne (patrz sprawa *Egmez p. Cyprowi*, nr 30873/96 § 64 ECHR 2000-XII).

23. W przedmiotowej sprawie, Trybunał odnotowuje fakt, że skarżący składał odwołanie od jednego postanowienia - z dnia 30 września 2011 r., kwalifikującego go jako osadzonego niebezpiecznego, do Sądu Okręgowego w Białymstoku (patrz ustęp 13 powyżej). Wobec skarżącego zastosowano reżim przez kolejne sześć miesięcy, po czym komisja penitencjarna wydała postanowienie o jego zniesieniu. Skarżący wniósł skargę do Trybunału w ciągu sześciu miesięcy od tej daty.

24. Trybunał zauważa, że art. 35 Konwencji, który określa zasady wyczerpania krajowych środków odwoławczych, przewiduje rozłożenie ciężaru dowodu. To na rządzie stwierdzającym niewykorzystanie dostępnych środków spoczywa obowiązek przekonania Trybunału, że środki odwoławcze były skuteczne i dostępne, zarówno w teorii jak i w praktyce, we właściwym czasie, tzn. były dostępne, właściwe dla skarg skarżącego, i oferowały racjonalne szanse powodzenia. W przedmiotowej sprawie Trybunał nie został przekonany w oparciu o dowody przedstawione przez Rząd na poparcie tego zarzutu.

25. W każdym razie, w przedmiotowej sprawie, zarzut niewykorzystania środków odwoławczych jest nierozzerwalnie związany z oceną Trybunału odnoszącą się do sensowności podjętych środków, a także do kwestii tego, czy przedłużający się reżim osadzonego niebezpiecznego został odpowiednio uzasadniony przez władze. W opinii Trybunału, bardziej właściwe będzie rozpatrzenie argumentacji rządu na etapie meritum sprawy.

26. W związku z tym, Trybunał dołącza wniosek rządu o niedopuszczenie skargi z powodu niewyczerpania meritum sprawy.

27. Trybunał zaznacza również, że skarga nie jest bezpodstawna, w rozumieniu art. 35 § 3 Konwencji, oraz nie jest niedopuszczalna z innych powodów. W związku z tym, złożoną skargę uznaje się za dopuszczalną.

B. Roszczenia

1. Skarżący

28. Skarżący podniósł, że przedłużające się stosowanie reżimu osadzonego niebezpiecznego stanowiło naruszenie art. 3 Konwencji. Jego zdaniem, nie było podstaw, które usprawiedliwiłyby nałożenie na niego reżimu. Wszystkie postanowienia o zastosowaniu i przedłużaniu reżimu nie były odpowiednio uzasadnione, i nie odnosiły się do żadnych osobistych okoliczności, które można by mu przypisać. Reżim zastosowano w sposób arbitralny i automatycznie przedłużano. Co więcej, komisja penitencjarna nie uwzględniła właściwego zachowania skarżącego w areszcie śledczym.

29. Skarżący podniósł, że przebywał w odosobnieniu. Wspominał także o przedłużającym się i nadmiernym oddzieleniu od rodziny, świata zewnętrznego oraz od pozostałych osadzonych, a także o innych restrykcjach, takich jak konieczność poruszania się w kajdanach zespolonych, rutynowe kontrole osobiste połączone z koniecznością rozebrania się, czy monitoring celi (w tym obszaru sanitariatu) za pośrednictwem kamer. Skarżący podkreślał, że każdy jego ruch w celi podlegał ciągłej obserwacji. Nagrany obraz przechowywano przez przynajmniej siedem dni. Za każdym razem gdy opuszczał celę lub do niej wchodził, zazwyczaj kilka razy w ciągu dnia, odbywał poniżające i wyjątkowo szczegółowe kontrole osobiste, które przeprowadzało dwóch strażników zakładu. Skarżącego odizolowano od współwięźniów, miał prawo do jednego samotnego spaceru po dziedzińcu więziennym dziennie.

2. Rząd

30. Rząd podkreślił, że w przedmiotowej sprawie, zaskarżone traktowanie nie osiągnęło minimalnego poziomu surowości, wymaganego dla naruszenia art. 3.

31. Rząd utrzymywał, że skarżącego zakwalifikowano jako osadzonego niebezpiecznego zgodnie z właściwymi przepisami prawa, a zaskarżone środki opierały się na właściwych regulacjach. Podkreślił również, że zgodnie z art. 212(b) Kodeksu karnego wykonawczego, władze były zobowiązane do przeprowadzania kontroli osobistych z obowiązkiem rozebrania się za każdym razem gdy skarżący wchodził do celi lub ją opuszczał.

32. Zakwalifikowanie skarżącego jako osadzonego niebezpiecznego poddawano pod rozagę co trzy miesiące. Jak tylko komisja zauważyła poprawę w jego zachowaniu, zdecydowała o zniesieniu tego statusu dnia 29 marca 2012 r. W takich okolicznościach rząd uznał, że zastosowanie reżimu w stosunku do skarżącego było zgodne z prawem, gdyż zapobiegało ryzyku wystąpienia zamieszek w zakładzie karnym, i pozwalało na zachowanie bezpieczeństwa.

33. Rząd podkreślił, że skarżący miał prawo do widzeń z członkiem rodziny lub do rozmowy telefonicznej raz w tygodniu. Co więcej, raz w tygodniu mógł odwiedzać świetlicę, na której miał możliwość udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych. Rząd stwierdził, że sposób, w który traktowano skarżącego nie naruszał art. 3 Konwencji. Wezwał Trybunał do uznania, że wspomniany zapis nie został naruszony.

3. Ocena Trybunału

(a) Zasady ogólne odnoszące się do orzecznictwa Trybunału

34. Właściwe zasady ogólne odnoszące się do orzecznictwa Trybunału podsumowano w wyrokach w sprawach *Piechowicz p. Polsce* (patrz *Piechowicz*, cyt. wyżej, §§ 158-65) oraz *Horych p. Polsce* (*Horych*, cyt. wyżej, §§ 85-92).

(b) Zastosowanie powyższych zasad w przedmiotowej sprawie

35. Trybunał zauważa, że bezspornym jest fakt, że w okresie od 10 kwietnia 2009 r. do 29 marca 2012 r., tj. przez okres niemal trzech lat, skarżącego zakwalifikowano jako osadzonego tzw. niebezpiecznego, w związku z czym podlegał on surowym środkom bezpieczeństwa i różnorodnym ograniczeniom (patrz ustępy 10-16 powyżej). Rząd nie wyraził sprzeciwu co do głównych aspektów reżimu podniesionych przez skarżącego i określonych poniżej (patrz ustępy 29-33 powyżej). Szczegóły kluczowych aspektów reżimu osadzonego niebezpiecznego przeanalizowano dogłębnie również w wyroku *Piechowicza* (cyt. wyżej, § 166, z dalszymi odniesieniami).

36. Środki zastosowane w sprawie skarżącego obejmowały osadzenie w specjalnym oddziale zamkniętym a także wzmożony monitoring każdego jego ruchu, zarówno wewnątrz celi jak i poza nią, co oznaczało, że skarżący musiał poruszać się w kajdanach zespolonych, każdorazowo na zewnątrz celi (kajdany połączone łańcuchem). Podjęte środki obejmowały odizolowanie skarżącego od społeczności więziennej i ograniczenie możliwości kontaktów z rodziną. Co więcej, za każdym razem, gdy skarżący wychodził z celi lub wchodził do niej, musiał przejść rutynową kontrolę osobistą połączoną z obowiązkiem rozebrania się - dokładną inspekcję ciała i odzieży, w trakcie której musiał rozebrać się do naga i zrobić głęboki przysiad w celu sprawdzenia odbytu (patrz ustęp 29 powyżej). Co więcej, jego cela, w tym znajdujące się w niej sanitariaty, podlegały ciągłemu monitoringowi za pośrednictwem sieci kamer przemysłowych.

Rząd nie podważał tych informacji. Podkreślił natomiast, że skarżący miał dostęp do różnych miejsc w więzieniu, w tym do świetlicy, raz w tygodniu. Co więcej, wskazał, że skarżący miał prawo do odbywania

widzeń rodzinnych, ale nie określił kiedy takie widzenia miały miejsce w przedmiotowym okresie (patrz ustęp 33 powyżej).

37. Strony nie doszły do porozumienia co do tego, czy negatywne konsekwencje zastosowania powyższych środków wobec skarżącego osiągnęły minimalny poziom surowości, wymagany dla naruszenia art. 3 Konwencji.

38. Trybunał zauważa, że postanowienie z dnia 10 kwietnia 2009 r., o zastosowaniu reżimu osadzonego niebezpiecznego wobec skarżącego było prawnie uzasadnione przez fakt, że skarżącego oskarżono o popełnienie przestępstw z użyciem przemocy (patrz ustęp 10 powyżej). Władze uznały zatem w sposób właściwy, że w celu zachowania bezpieczeństwa w jednostce skarżący powinien zostać poddany bardziej szczegółowej kontroli wiążącej się z wprowadzeniem wzmożonego i stałego nadzoru nad jego poruszaniem się po celi i poza nią, ograniczeniem kontaktu i łączności ze światem zewnętrznym oraz pewną formą odseparowania go od społeczności więziennej.

39. Jednakże, ze względów przedstawionych poniżej, Trybunał nie może uznać, że nieprzerwane, rutynowe i masowe stosowanie pełnego zakresu środków, których obowiązek nałożenia w warunkach reżimu 'N' spoczywał na władzach, przez okres jednego roku i pięciu miesięcy i dziewiętnastu dni było konieczne w celu utrzymania bezpieczeństwa zakładu i zgodne z Artykułem 3 Konwencji (patrz *Piechowicz*, cyt. wyżej, § 170).

40. Wydaje się, że w okresie, w którym skarżący znajdował się w pojedynczej celi w specjalnym oddziale zamkniętym odseparowanym od pozostałej części więzienia, nie był w całkowitej izolacji sensorycznej ani społecznej. Jak twierdził rząd, skarżący miał prawo do widzeń z rodziną, chociaż nie jest wiadomym fakt ile takich widzeń odbył w trakcie przedmiotowego okresu. Niemniej, ze względu na charakter oraz zasięg innych ograniczeń, same widzenia z rodziną nie mogły w sposób wystarczający zniwelować kumulatywnych i niekorzystnych skutków stosowania wobec skarżącego reżimu osadzonego niebezpiecznego.

41. Nie wydaje się, aby władze podjęły wszelkie starania zmierzające do zniwelowania efektów izolacji skarżącego, poprzez stymulację fizyczną i psychiczną, z wyjątkiem codziennych i samotnych spacerów w odseparowanym obszarze (patrz *Piechowicz*, cyt. wyżej, §§ 172 i 173).

42. Co więcej, Trybunał nie jest przekonany co do konieczności każdorazowych inspekcji skarżącego (patrz *Piechowicz*, cyt. wyżej, § 174).

43. Trybunał ma jeszcze większe wątpliwości co do pełnej kontroli osobistej, której skarżący był poddawany każdego dnia, nawet kilkukrotnie, przy wchodzeniu do celi i jej opuszczaniu. Trybunał zaznaczył już w sprawie *Piechowicza* (cyt. wyżej, § 176), że o ile kontrole osobiste z obowiązkiem rozebrania się mogą być konieczne do zachowania bezpieczeństwa w zakładzie karnym lub ochrony porządku, to argumentacja Rządu, że systematyczne, uciążliwe i wyjątkowo krępujące inspekcje,

stosowane codziennie, lub kilka razy dziennie, wobec skarżącego, są niezbędne dla zachowania bezpieczeństwa w zakładzie karnym, nie jest przekonująca. Kontrole osobiste połączone z obowiązkiem rozebrania się nie wynikały z żadnych konkretnych potrzeb bezpieczeństwa, nie były również związane z podejrzeniami wynikającymi z zachowania skarżącego.

44. Biorąc pod uwagę fakt, że wobec skarżącego zastosowano już kilka innych surowych środków nadzoru, a władze nie opierały się na konkretnych czy przekonujących wymaganiach bezpieczeństwa, Trybunał uznaje, że praktyka codziennych kontroli osobistych z obowiązkiem rozebrania się do naga, stosowana wobec skarżącego przez niemal trzy lata, wywołała w nim uczucie poniżenia, cierpienia i przygnębienia, które bezpośrednio łączyło się z nieuniknionym cierpieniem i upokorzeniem w trakcie odbywania kary więzienia (patrz *Horych*, cyt. wyżej, § 101, i *Piechowicz*, cyt. wyżej, §§ 175 i 176).-

45. Na koniec, Trybunał wskazuje, że komisja, podejmując decyzję o przedłużeniu reżimu, nie przedstawiła nowego uzasadnienia. Z przedmiotowych postanowień wynika, że poza pierwotnym uzasadnieniem, które opierało się na poważnym ciężarze gatunkowym zarzuconych czynów oraz demoralizacji władze nie znalazły innego uzasadnienia dla dalszego kwalifikowania skarżącego jako osadzonego niebezpiecznego (patrz ustępy 11, 12 i 15 powyżej). Trybunał stwierdził już wcześniej, że z uwagi na surowe i sztywne przepisy w zakresie stosowania specjalnego reżimu oraz niejasno określone „szczególne okoliczności” uzasadniające jego przerwanie przewidziane w art. 212a § 3 Kodeksu karnego wykonawczego, władze, przedłużając okres stosowania tego rygoru, nie były w istocie zobowiązane do uwzględnienia zmian w indywidualnej sytuacji skarżącego oraz, w szczególności, kumulatywnych skutków dalszego stosowania nałożonych środków (patrz *Piechowicz*, cyt. wyżej, § 177)

Trybunał wskazuje również, że w przedmiotowej sprawie władzom nie udało się właściwie umotywić zastosowania reżimu, a procedura kontroli zastosowania statusu więźnia niebezpiecznego stanowiła czystą formalność, i ograniczyła się do powołania tych samych powodów.

46. Podsumowując, biorąc pod uwagę skumulowany wpływ reżimu osadzonego niebezpiecznego na skarżącego, Sąd uznaje, że władze nie przedstawiły wystarczających i właściwych powodów, które tłumaczyłyby surowość podjętych środków w zakresie przedmiotowej sprawy. W szczególności, władze nie zdołały dowieść, że zaskarżone środki były w całości konieczne dla osiągnięcia prawnie uzasadnionego celu związanego z zapewnieniem bezpieczeństwa w zakładzie karnym.

47. W związku z tym nastąpiło naruszenie art. 3 Konwencji. W konsekwencji, w szczególności w świetle ustępu 45 powyżej, zarzut wstępny Rządu opierający się na niewyczerpaniu krajowych środków zaradczych (patrz ustęp 26 powyżej) należy oddalić.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

48. Artykuł 41 Konwencji stanowi:

“Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

49. Skarżący domagał się kwoty 30.000 euro (EUR) w ramach zadośćuczynienia za szkodę niematerialną.

50. Rząd uznał, że kwota jest wygórowana.

51. Trybunał przyznaje skarżącemu 8.000 EUR z tytułu doznanej szkody niematerialnej.

B. Koszty i wydatki

52. Skarżący dochodził również kwoty 1 177 EUR na pokrycie kosztów i wydatków poniesionych w postępowaniu przez Trybunałem.

53. Rząd podniósł, aby ewentualna przyznana kwota ograniczyła się wyłącznie do koniecznych i racjonalnych kosztów i wydatków, które zostały faktycznie poniesione.

54. Trybunał zauważa, że skarżący otrzymał pomoc prawną od Rady Europy w zakresie kosztów i wydatków poniesionych w toku postępowania. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, skarżący jest uprawniony do zwrotu kosztów i wydatków wyłącznie w zakresie koniecznych i racjonalnych kosztów i wydatków, które zostały faktycznie poniesione. W przedmiotowej sprawie, uwzględniając dokumentację znajdującą się w posiadaniu Trybunału oraz kryteria przedstawione powyżej, Trybunał uznaje za właściwe przyznanie całkowitej wnioskowanej kwoty na wydatki związane z postępowaniem przed Trybunałem, pomniejszone o sumę 850 EUR, wypłaconą już w ramach systemu pomocy prawnej.

C. Odsetki za zwłokę

55. Trybunał uznaje za właściwe, aby odsetki za zwłokę były oparte na marginalnej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego, powiększonej o trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ, TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE,

1. *Dolączy* przeciw Rządowi w zakresie niewyczerpania meritum sprawy, i oddala go;
2. *Uznaje* skargę za dopuszczalną;
3. *Stwierdza*, że nastąpiło naruszenie art. 3 Konwencji;
4. *Stwierdza*,
 - (a) że pozwane państwo ma zapłacić skarżącemu w terminie trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku zgodnie z Artykułem 44 ust. 2 Konwencji następujące kwoty, przeliczone na walutę polską po kursie obowiązującym w dniu rozliczenia;
 - (i) 8.000 EUR (osiem tysięcy euro), plus wszelkie właściwe podatki, w formie zadośćuczynienia za szkody niematerialne;
 - (ii) 327 EUR (trzysta dwadzieścia siedem euro), plus wszelkie właściwe podatki, za poniesione przez skarżącego koszty i wydatki;
 - (b) że po upływie powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty, winny zostać naliczone od tych kwot odsetki zwykłe według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego powiększonej o trzy punkty procentowe;
5. *Oddala* pozostałą część roszczenia skarżącego o słuszne zadośćuczynienie.

Sporządzono w języku angielskim oraz obwieszczono pisemnie dnia 12 stycznia 2016 r., zgodnie z Regulą 77 §§ 2 i 3 Regulaminu Trybunału

Françoise Elens-Passos
Kancelerz Sekcji

András Sajó
Przewodniczący